

Samenvatting

Het college van B&W wijst personen aan die belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van de Wmo 2015. Het benoemen van een toezichthouder is een verplichting die voortvloeit uit de Wmo 2015. De toezichthouder houdt toezicht op de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning. De toezichthouder voert signaal gestuurd toezicht uit (toezicht n.a.v. calamiteiten) en proactief risico gestuurd toezicht.

Op verzoek van het portefeuillehoudersoverleg Maastricht-Heuvelland verklaarde de GGD zich bereid om dit toezicht vorm te geven. GGD is ook al toezichthouder voor de regio Westelijke Mijnstreek. En ook de gemeente Heerlen heeft een verzoek hiertoe gedaan bij de GGD.

Het college van B&W besluit thans dit toezicht op te dragen aan de GGD-ZL. Voor de nadere uitwerking wordt een werkgroep geformeerd bestaande uit gemeentelijke vertegenwoordigers van de deelnemende subregio's (Vooralsnog Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek en de gemeente Heerlen), de GGD en vertegenwoordigers van zorgaanbieders.

Beslispunten

1. De directeur Publieke gezondheid van de GGD Zuid Limburg aan te wijzen als toezichthouder overeenkomstig art. 6.1 Wmo 2015
2. De directeur Publieke gezondheid van de GGD Zuid Limburg toe te staan één of meerdere medewerkers die onder zijn verantwoordelijkheid werkzaam zijn, aan te wijzen om in zijn plaats de functie van toezichthouder te bekleden en de taak Toezicht Wmo in het kader van bovengenoemde regelgeving te verrichten.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 16 februari 2016:

Conform.

1. Aanleiding

In de Wmo 2015 is in art. 8.7 lid 5 vastgelegd dat het college van B & W personen aanwijst die belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van de wet.

De rol van de Inspectie voor de Gezondheidszorg IGZ (die in de AWBZ het toezicht op de zorg uitvoerde) is in de Wmo 2015 geschrapt. Ook is in de Wmo 2015 geen koppeling gemaakt met de Kwaliteitswet zorginstellingen of het Zorginstituut Nederland. Gemeenten zijn integraal verantwoordelijk voor de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning. Het toezicht op de naleving van de Wmo 2015 is belegd bij het college van B&W. B&W dienen een WMO-Toezichthouder aan te stellen.

In het Portefeuillehoudersoverleg Maastricht-Heuvelland van juli 2015 is afgesproken dat aan de GGD-ZL gevraagd wordt om dit Toezichthouderschap namens gemeenten van Maastricht-Heuvelland vanaf 2016 in te vullen. Het bestuur van de GGD-ZL heeft ingestemd met dit verzoek.

2. Context

De Wmo 2015 is per 2015 in werking getreden. 2015 gold als overgangsjaar waarin de nadruk vooral lag op transitie. De taak van toezicht dient nog ingevuld te worden.

3. Gewenste situatie

In de Wmo 2015 is de rol van de Inspectie Gezondheidszorg geschrapt. Het toezicht is belegd bij het college van B en W. In de wet is vastgelegd dat het college personen aan moet wijzen die belast zijn met het houden van toezicht op de naleving van de wet (art. 8.7 Wmo 2015).

Deze WMO-toezichthouder doet onderzoek naar de kwaliteit van de geleverde voorzieningen op basis van gemelde calamiteiten, een reeks van klachten, of op basis van vooraf gedefinieerde risicoprofielen. Hij rapporteert zijn bevindingen aan het college van BenW.

Het toezicht moet op gepaste afstand van de beleids- en de uitvoeringsorganisatie van de gemeente vorm worden gegeven.

De toezichthoudende organisatie moet over voldoende kennis van zaken en natuurlijk gezag beschikken. In de Handreiking Toezicht WMO dat in opdracht van het Ministerie VWS is uitgevoerd door het Verwey-Jonker instituut, is de GGD genoemd als een geschikte kandidaat. De GGD staat enerzijds op voldoende afstand van de gemeente, en is anderzijds door de gemeenten zelf in het leven geroepen (Gemeenschappelijke Regeling). De GGD heeft ervaring met het toezicht op kinderdagverblijven.

3.1. Afbakening kwaliteitstoezicht.

Hier gaat het om het **toezicht op de kwaliteit** van de maatschappelijke ondersteuning die door aanbieders in opdracht van de gemeente geleverd wordt, en met name ten aanzien van de maatwerkvoorzieningen (hulp bij het huishouden, vervoersvoorzieningen, woningaanpassingen, begeleiding individueel en groep, kortdurend verblijf, en beschermd wonen).

NB. Het gaat hier niet om toezicht op de kwaliteit die door aanbieders geleverd worden aan PGB-houders. Immers in die gevallen is de betreffende PGB-houder opdrachtgever en niet de gemeente.

Deze vorm van toezicht onderscheidt zich van:

1. Rechtmatigheidscontrole van individuele aanvragen en meldingen. Dit is geborgd via de Administratieve Organisatie, via Bezwaar- en beroepsprocedure (Awb) en klachtenregeling van de gemeente (Awb).
2. Beleidsverantwoording. Dit is geborgd door horizontale verantwoording van het college van B&W aan de gemeenteraad en door de verticale verantwoording van de gemeente aan het ministerie van VWS.
3. Contractmanagement. De overeenkomsten met aanbieders zijn geborgd via het samenspel van beleid, inkoop en uitvoering. Nauw contact met kwaliteitstoezicht is noodzakelijk.

3.2. Signaal- en risicogestuurd toezicht

Het kwaliteitstoezicht willen we inrichten op twee niveaus, signaalgestuurd toezicht en risicogestuurd toezicht:

- *Signaalgestuurd toezicht*: De aanbieder doet bij de toezichthouder melding van iedere calamiteit en geweld dat bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden (art. 3.4 Wmo 2015). Een calamiteit is, aldus de Wmo 2015, een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor een cliënt heeft geleid.
- *Risicogestuurd toezicht*: Wij kiezen bovendien voor proactief toezicht; naast het reageren op incidenten selecteert de toezichthouder in overleg met de gemeente(n) een of meerdere aanbieders waar zij in enig jaar actief toezicht op gaat houden.

Criteria en procedures voor dit risicogestuurd toezicht zullen in de loop van 2016 nader worden uitgewerkt door een werkgroep, bestaand uit gemeentelijke vertegenwoordigers van de deelnemende subregio's (Vooralsnog Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek en de gemeente Heerlen), de GGD, en vertegenwoordigers van zorgaanbieders.

3.3. Toetsingskader

De VNG heeft samen met patiënten- en cliëntenorganisaties, aanbieders en gemeenten een model ontwikkeld: de "Basisset kwaliteitseisen voor Wmo-ondersteuning voor zeer kwetsbare mensen". De basisset kwaliteitseisen is toepasbaar voor het toezicht. De in de basisset genoemde algemene uitgangspunten voor de kwaliteit van de Wmo ondersteuning zijn:

- De cliënt heeft de regie
- De ondersteuning is veilig
- De ondersteuning garandeert continuïteit, samenhang en resultaten

Deze kwaliteitseisen zijn opgenomen in art. 16 van de Verordening Maatschappelijke ondersteuning 2015 . Deze kwaliteitseisen zijn ook opgenomen in de dienstverleningsopdrachten aan de aanbieders van de Wmo-voorzieningen.

In art.17 van de Verordening is bepaald dat er nadere regels kunnen worden vastgesteld aangaande het melden van calamiteiten of geweld bij de verstrekking van voorzieningen. Deze nadere regels zullen in de loop van 2016 nader worden ontwikkeld en ter besluitvorming worden voorgelegd.

3.4. Bevoegdheden Toezichthouder.

De aangewezen Toezichthouder Wmo is toezichthouder in de zin van hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat hij de in dat hoofdstuk genoemde bevoegdheden kan uitoefenen om toezicht te houden, waaronder het inwinnen van inlichtingen en het inzien van zakelijke gegevens en, voor zover noodzakelijk, cliëntdossiers van de zorgaanbieder. Aan de andere kant dient hij zich te legitimeren en is hij gehouden aan het evenredigheidsbeginsel. Dat wil zeggen dat hij slechts van zijn bevoegdheden gebruik maakt voor zover redelijkerwijs nodig voor de vervulling van zijn functie. Zonder toestemming van de bewoner mag de toezichthouder geen woning betreden. Ook geldt voor de toezichthouder een geheimhoudingsplicht ten aanzien van cliëntgegevens die voor de betrokken beroepsbeoefenaar onder het beroepsgeheim vallen

3.5. Keuze voor de GGD-ZL.

Professioneel De toezichthoudende organisatie moet over voldoende kennis van zaken en natuurlijk gezag beschikken. De GGD heeft ervaring met het toezicht in het kader van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

Onafhankelijk Het toezicht moet op gepaste afstand van de Wmo-beleids- en de uitvoeringsorganisatie van de gemeente staan. Een voor de hand liggende kandidaat, die ook door het Verwey-Jonker instituut wordt genoemd, is de GGD. De GGD, cq. de directeur van de GGD, kan via Aanwijzingsbesluit benoemd worden als toezichthouder.

Transparant De plaats van de GGD binnen de gemeenten, de rol en functie van de GGD zijn helder voor alle partijen. Bij melding van een calamiteit zal de GGD factureren op basis van de geleverde inzet op kwaliteit en kwantiteit (uren). In het geval van proactief toezicht zal een controleplan, afspraken over de uitvoer van controles, afspraken over een controlerapportage en afspraken over de vergoeding van de kosten aan de orde zijn.

Slagvaardig De toezichthouder moet voldoende capaciteit hebben om in voorkomende gevallen (een calamiteit bijvoorbeeld) snel op te treden en op te schalen. Wij zullen afspraken maken over termijnen waarbinnen de toezichthouder in actie treedt. De toezichthouder moet bereikbaar zijn tijdens kantooruren. De urgentie van het toezicht is niet van dien aard dat bereikbaarheid in de avond, nacht, tijdens feestdagen en in het weekend aan de orde is.

Samenwerkend De meeste zorgaanbieders opereren evenals de GGD op Zuid-Limburgse schaal. Wij maken afspraken over toezicht op de schaal Maastricht-Heuvelland en voor Beschermd Wonen ook Westelijke Mijnstreek.

Voorts hebben de gemeenten van de regio Westelijke Mijnstreek de GGD ook als Toezichthouder benoemd. Ook de gemeente Heerlen kiest op korte termijn voor de GGD.

3.6. Afbakening toezicht Jeugdwet en Zorgverzekering/Wlz.

Het toezicht op Wmo-voorzieningen ligt altijd bij de gemeente, ook als het een Wmo-voorziening betreft die aan een jeugdige is verstrekt. Het toezicht in het kader van de Jeugdwet ligt in alle andere gevallen bij de Inspectie Jeugdzorg.

Bij calamiteiten die zowel de zorgverzekeringswet als de Wmo betreffen (dit kan bij beschermd wonen het geval zijn) moet de calamiteit zowel bij de Inspectie Gezondheidszorg IGZ als bij de toezichthouder van de gemeente gemeld worden. De IGZ buigt zich dan over de medische kant van de zaak.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Toezicht op de kwaliteit van de geleverde voorzieningen is gericht op kwaliteitsborging en – verbetering en heeft als zodanig effect op gezondheid en welzijn van burgers.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

De kosten:

- Starttarief: De GGD hanteert een "starttarief" van € 5.250 voor elke gemeente die het toezicht op de naleving van de Wmo bij de GGD belegt. De middelen die daaruit gegenereerd worden, worden bestemd voor deskundigheidsbevordering gericht op het toezicht in de Wmo, het inrichten van het toezicht bij de GGD e.d.
- Uurtarief. Voorts hanteert de GGD een uurtarief van € 96.
De kosten zijn dus afhankelijk van het aantal calamiteiten en de inzet die hiervoor geleverd moet worden. Hierover zijn nog geen ervaringsgegevens bekend.

Dekking:

Dekking van deze kosten vindt plaats vanuit de middelen in P5/6,WMO

9. Aanbestedingen

Aanbesteding is hier niet van toepassing. Het gaat hier om een groot maatschappelijk belang dat nadrukkelijk aan de gemeente is toegewezen Het is een gemeentelijke taak waarbij toezichthandelingen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht aan de orde zijn. Dit kan niet gemandateerd worden aan particulieren.

NB. Uit de wetsgeschiedenis (Kamerstukken II, 23 700, 3, p. 139 en 5, p. 58-59) en de jurisprudentie (vgl. CBb, 5 november 1997, JB1998/98 en CRvB, 16 september 2014 (ECLI:NL:CVRB: 2014:2947)) kan worden afgeleid dat naarmate het maatschappelijk belang groter is, toezicht door private partijen niet in de rede ligt.

10. Participatie tot heden

De Wmo-raden van Maastricht en Heuvelland zijn in kennis gesteld van dit voornemen.

11. Voorstel

1. De directeur Publieke gezondheid van de GGD Zuid Limburg aan te wijzen als toezichthouder overeenkomstig art. 6.1 Wmo 2015

2. De directeur Publieke gezondheid van de GGD Zuid Limburg toe te staan één of meerdere medewerkers die onder zijn verantwoordelijkheid werkzaam zijn, aan te wijzen om in zijn plaats de functie van toezichthouder te bekleden en de taak Toezicht Wmo in het kader van bovengenoemde regelgeving te verrichten.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

• Besluitvorming Maastricht-Heuvelland

Voorliggend voorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de colleges van de gemeenten van de regio Maastricht-Heuvelland.

• Implementatie

Na besluitvorming zal een werkgroep bestaand uit vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten, de GGD en de zorgverleners een nadere uitwerking maken ten aanzien van protocollen en uitvoerings- en verantwoordingsprocessen. Nadere regels als bedoeld in art. 17 van de Verordening Maatschappelijk Ondersteuning 2015 zullen in de loop van 2016 aan uw College ter besluitvorming worden voorgelegd.

• Voortgang en evaluatie

De resultaten van dit Toezicht zullen jaarlijks worden gerapporteerd en maken deel uit van het Burgerjaarverslag. Op deze wijze worden ook de Raad en de burgers geïnformeerd over het toezicht in het kader van de Wmo 2015, in het bijzonder de lessen die daaruit worden getrokken ter verbetering van de kwaliteit van de voorzieningen in de gemeenten.

Gemeente Maastricht

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MAASTRICHT,

Gezien het voorstel d.d. 16 februari 2016, no. 2016-05013, organisatieonderdeel BO-Sociaal;

Gelet op de titel 5.2 en afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht;

Gelet op art. 6.1 Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

BESLUITEN:

1. De directeur Publieke gezondheid van de GGD Zuid Limburg aan te wijzen als toezichthouder overeenkomstig art. 6.1 Wmo 2015
2. De directeur Publieke gezondheid van de GGD Zuid Limburg toe te staan één of meerdere medewerkers die onder zijn verantwoordelijkheid werkzaam zijn, aan te wijzen om in zijn plaats de functie van toezichthouder te bekleden en de taak Toezicht Wmo in het kader van bovengenoemde regelgeving te verrichten.

De gemandateerde verleent door medeondertekening van dit besluit de in artikel 10:4 Awb bedoelde instemming.

Dit besluit treedt in werking op 1 maart 2016. De bekendmaking vindt plaats door publicatie in 1Maastricht.

Aldus besloten door het college van Burgemeester en Wethouders van Maastricht
d.d. 16 februari 2016.

De Secretaris,

De Burgemeester,

Maastricht,

GGD Zuid-Limburg,

Dr. A.M.P.M. Bovens
Directeur Publieke gezondheid.....